

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/133/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718206288
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718206288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti o mal. deti X.: G., nar. XX.XX.XXXX a X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. opatrovníkom Úradom práce sociálnych práce a rodiny Poprad, deti rodičov Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. S. XXXX/XX, XXX XX R. a N. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. S. XXXX/XX, XXX XX R., t. č. S. XXXX/XXA, XXX XX R., v konaní začatom na návrh matky o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 14P/305/2018-71 zo dňa 15.2.2019, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. a II. s upresnením, že výživné na plnoletú G. X. je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k jej rukám a vo výroku III.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh na zvýšenie výživného na t.č. plnoletú G. a mal. X. X. zo strany otca.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „I. Z v y š u j e výživné zo strany otca určené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 15P/239/2016-42 zo dňa 25.4.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP23/2017-59 zo dňa 20.2.2018 na maloletú X. X. zo sumy 110,-- eur mesačne na sumu 130,-- eur mesačne od 1.2.2019, ktoré je otec povinný platiť do rúk matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

II. Z v y š u j e výživné zo strany otca určené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 15P/406/2012-38 zo dňa 24.4.2013 na maloletú G. X. zo sumy 110,-- eur mesačne na sumu 150,-- eur mesačne od 1.2.2019, ktoré je otec povinný platiť do rúk matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. §78, ods.1, § 62, ods. 1,2,3,4,5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 15P/239/2016-42 zo dňa 25.4. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP23/2017-59 zo

dňa 20.2.2018 bol otec zaviazaný prispievať na výživu mal. X. sumou 110,-- eur mesačne. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že obaja rodičia majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. G., príjem matky činil 700,-- eur mesačne, otec ako živnostník mal základ dane 2.995,-- eur. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 15P/406/2012 zo dňa 24.04.2013 súd zistil, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. G. sumou 110,-- eur mesačne. Vychádzal zo skutočnosti, že obaja rodičia majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. X.. Príjem matky činil 500,-- eur mesačne, príjem otca 900,-- eur mesačne. V súčasnosti sa počet vyživovacích povinností rodičov nezmenil, priemerný čistý mesačný zárobok matky činí 800,-- eur mesačne. Príjem z podnikania otca činil za rok 2018 9.270,- eur. Iné maloleté deti nemajú. Porovnávajúc pomery od poslednej úpravy výživné súd posúdil, že je v záujme maloletých detí, aby došlo k zvýšeniu, nakoľko došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, a to najmä nástupom mal. G. na strednú školu. Jednoznačne bolo preukázané, že otec poskytuje deťom aj iné plnenia nad rámec výživné, a preto sa súd nestotožnil s návrhom matky, že je potrebné zvyšovať výživné už od 01.09.2017, nakoľko potreby oboch maloletých detí boli zo strany otca riadne zabezpečované. Taktiež požadovaná výška výživného vzhľadom k plneniu otca i nad rámec výživného by nebola spravodlivá. Z uvedených dôvodov preto návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Obsah odvolania otca

6. Proti rozsudku podal odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd návrh na zvýšenie výživného zamietol a ponechal doterajšiu úpravu. Vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že matka nepripojila žiaden doklad o zaplatení výdajov G. na Obchodnej akadémii. Matka nepredložila žiadne nové skutočnosti a uviedla tie isté finančné náklady na maloletú X., pre ktoré mu bolo zvýšené výživné a doslova opísala návrh na výživné z roku 2016. Na obe deti prispieva nad rámec súdom určeného výživného. Má za to, že matka v poslednom návrhu z roku 2018 na zvýšenie výživného na dcéru znovu uviedla tie isté dôvody ako v roku 2016. Šesť rokov býva v jednoizbovom podnájme, matka s deťmi a aj s jej partnerom užíva ich trojizbový byt s garážou na ktorý nie je žiadna pôžička + záhrada a vlastní dve autá. Od roku 2016 bolo zvýšené výživné o 80eur/ mesačne, pričom jeho príjem nezodpovedá takémuto navýšeniu. Je to vyše 40-percent z čistého príjmu, keďže jeho hrubý príjem predstavuje 9.270 eur/rok. Je živnostník, nevlastní žiadnu autodieliňu, nemá zamestnancov, pracuje pre majiteľa autodielne.

7. Matka a kolízny opatrovník vo svojich písomných vyjadreniach k odvolaniu uviedla, že navrhuje rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

8. V priebehu odvolacieho konania mal. G. dovŕšila vek 18 rokov a nadobudla plnoletosť. Podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 25.5.2020 sa pripojila k návrhu na zvýšenie výživného zo strany otca. Uviedla, že v súčasnosti nežije v spoločnej domácnosti s matkou kvôli vzájomným nezhodám. Podala návrh na súd na určenie výživného zo strany matky.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Zhrnúc skutočný stav veci, zistený súdom prvej inštancie, rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Osobnú starostlivosť o maloletú X. zabezpečuje matka, toho času plnoletá G. býva u starej matky z otcovej strany. Otec sa na výžive detí podieľa formou styku, na ich výživu nad rámec súdom určeného výživného prispieva zakupovaním darčiekov a uhrádzaním ich potrieb a aktivít. Úprava výživného bola naposledy v prípade plnoletej G. učená rozsudkom z roku 2013. G. má v súčasnosti 18 rokov, naďalej študuje na strednej škole a pripravuje sa na budúce povolanie. V prípade mal. X. bolo naposledy súdom

rozhodované o výživnom v roku 2018, kedy nastúpila na základnú školu. V čase rozhodovania súdu o zvýšení výživného na mal. X. bol príjem matky vo výške 700 Eur, otec bol SZČO, jeho základ dane bol 2.995 Eur. V čase rozhodovania o výživnom na mal. G. bol príjem matky 500 Eur mesačne, otcov príjem z podnikania bol 800 Eur mesačne. V súčasnosti je príjem matky 800 Eur, otec je naďalej SZČO, pracuje na živnosť ako automechanik, podľa daňového priznania jeho základ dane bol 9.270 Eur. Podľa správy kolízneho opatrovníka o šetrení pomerov v rodine (čl.19), príjem otca predstavuje 900-1000 Eur mesačne.

11. Otec namieta nesprávne zistenie skutočného stavu a nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

12. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd dopĺňa:

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

13. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka *res iudicata* - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „*rebus sic stantibus*“).

14. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod..

15. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

16. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na mal. dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

17. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie je zrejmé, že od poslednej úpravy výživného uplynulo obdobie 8 rokov v prípade G. a v prípade X. 2 roky. So stúpajúcim vekom detí stúpajú výdavky na ich stravu, ošatenie, obuv a neposlednom rade aj školské potreby. G. je v súčasnosti plnoletá, prechádza prirodzeným vývinom, niet pochyb, že jej organizmus v súvislosti s jej dospievaním vyžaduje zvýšené nároky na množstvo prijímanej potreby, obmenu vyžaduje pravidelne aj šatník. mal. X. má zdravotné problémy v súvislosti s opakovanými zápalmi dýchacích ciest. Vychádzajúc z uvedeného, na strane oboch detí došlo k objektívnemu nárastu životných nákladov, na ktorý sa prihliadne vždy pri zmene pomerov (§ 78 ods. 1 zákona o rodine), dôvodiac tým zvýšenie výživného. V tomto rozsahu odvolací

súd nevzhladol v rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie žiadne nesprávne skutkové zistenie ani nesprávne právne posúdenie veci.

18. Otec v odvolaní namieta neúmernú výšku súdom určeného výživného. Poukazuje na svoj príjem, ktorý vyplýva z daňového priznania. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že otec je živnostník, automechanik. V tejto činnosti podniká dlhodobo, už pri určení výživného v roku 2013 jeho príjem predstavoval sumu 600 Eur. Ak sám otec tvrdí, že mesačne platí odvody 230 Eur, bolo by ťažké uveriť, že by podnikal pri dosahovaní tak nízkeho príjmu za situácie, kedy v mieste jeho bydliska sa nástupný plat na pozíciu automechanik pohybuje od 730 Eur (zdroj: www.profesia.sk). Nie je preto dôvod spochybníť správu kolízneho opatrovníka, ktorý zistil pri šetrení pomerov príjem otca 900 - 1000 Eur mesačne. Odvolací súd má za to, že vzhľadom na oprávnené potreby plnoletej G. a mal. X. a spotrebný charakter výživného je namieste určenie výživného vo výške 150 Eur a 130 Eur mesačne.

19. Odvolací podporne zohľadnil aj rozhodovacu prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného, a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>), podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 10-14 rokov zodpovedá 15 - 19% čistého príjmu povinného rodiča. Po prepočte výšky výživného (130/900) percentuálny podiel výživného na mal. dieťa predstavuje z celkového čistého príjmu otca 14,4%, teda pod spodnou hranicou vekového rozpätia dieťaťa a v prípade G. vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 18 a viac rokov zodpovedá 19 -25% čistého príjmu otca, po prepočte (150/900) v danom prípade výživné predstavuje 16,6% čistého príjmu otca, čo je tiež pod spodnou hranicou.

20. Za daného stavu odvolací súd nevzhladol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP . Vzhľadom k tomu, že G. v priebehu konania nadobudla plnoletosť, bolo potrebné zmeniť platobné miesto a zaviazat' otca prispievať na jej výživu k jej rukám, keďže zákonné zastúpenie matkou dovŕšením jej plnoletosti zaniklo.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).